

Staatstoezicht op de Mijnen
Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

> Retouradres Postbus 24037 2490 AA Den Haag

Nederlandse Aardolie Maatschappij B.V.

T.a.v. 5.1.2.e

Postbus 28000

9400 HH ASSEN

Deze brief is elektronisch verstuurd

Datum 27 september 2023

Betreft Beoordeling aanvullingen herafweging verwerking productiewater
Schoonebeek

Geachte 5.1.2.e,

Aan de vergunningen van de Nederlandse Aardolie Maatschappij (verder: NAM) voor waterinjectie in Twente is de voorwaarde verbonden dat de NAM eens per zes jaar moet onderzoeken - conform de CE-afwegingsmethodiek of gelijkwaardig - of het injecteren in de injectieputten van Twente van injectiewater dat vrijkomt bij de productie van olie, nog steeds de meest geschikte verwijderingsmethode is. Deze voorwaarde is terug te vinden onder voorschrift 3.1.1, aanhef en onder b, van de vergunningen met kenmerk 2010/0040943 (locatie ROW-2) en kenmerk 2010/0040951 (locatie ROW-5) d.d. 4 maart 2010, en onder voorschrift 4.1.1, aanhef en onder b, van de vergunningen met kenmerk 2010/0040943 (locatie ROW-3) d.d. 4 maart 2010.

SodM beoordeelt als toezichthouder of de NAM voldoet aan de genoemde vergunningsvoorschriften. De NAM heeft op 29 juni 2022 de 'Herafweging verwerking productiewater Schoonebeek 2022' (verder: herafweging) met kenmerk BF5299I&BRP001F01 ingediend. In mijn brief van 29 november 2022 concludeerde SodM dat de herafweging onvoldoende was onderbouwd en uitgewerkt om de alternatieven voor de verwerking van productiewater in Twente te kunnen wegen. Ik droeg de NAM toen, en nogmaals op 29 maart 2023, op de aangepaste en aangevulde versie van de 'Herafweging verwerking productiewater Schoonebeek 2022' met kenmerk BF5299I&BRP001F01 bij mij in te dienen. Op 26 april 2023 diende u bij mij aanvullingen in. In deze brief beoordeelt SodM deze.

De resultaten van deze afweging zijn van belang voor het bevoegd gezag van de vergunning voor de waterinjectie in Twente. Het bevoegd gezag is het ministerie van Economische Zaken en Klimaat. Het vergunningsvoorschrift heeft als doel om naar het bevoegd gezag, betrokken overheden en de omgeving van de vergunde activiteit inzichtelijk te maken of de vergunde situatie in Twente nog steeds de beste manier is om dit water te verwerken. SodM zal dan ook deze beoordeling delen met het ministerie van EZK. Het advies van SodM op de lopende vergunningsaanvragen voor de aangevraagde Schoonebeek waterinjectie zal later volgen en is geen onderdeel van deze beoordeling.

Staatstoezicht op de Mijnen

Bezoekadres

Henri Faasdreef 312
2492 JP Den Haag

Postadres

Postbus 24037
2490 AA Den Haag

T 070 379 8400 (algemeen)
F 070 379 8455 (algemeen)

info@sodm.nl
www.sodm.nl

Behandeld door

5.1.2.e

Ons kenmerk

INS-8955

Bijlage(n)

-

Oordeel

SodM oordeelt dat de aanvullingen op dit moment voldoende zijn om de wegingen van de alternatieven te onderbouwen. De scores van de alternatieven die gebruikt worden om de alternatieven ten opzichte van elkaar te wegen zijn op basis van die aanvullingen aangepast. SodM oordeelt dat de weging van de alternatieven daarmee correct en zorgvuldig is uitgevoerd. De uitkomst van de herafweging is dat injectie van de waterstroom op dit moment voor het water afkomstig van de oliewinning in Schoonebeek nog steeds de beste manier van verwerken is. Zuivering en bovengrondse opslag van deze stroom leveren meer milieueffecten op. SodM onderschrijft deze conclusie. De NAM voldoet met deze aanvullingen aan de genoemde vergunningsvoorschriften. Dat zal ik verderop in deze brief toelichten.

Echter wil ik eerst het volgende opmerken: SodM stelt vast dat u het daadwerkelijke herafwegingdocument (kenmerk BF5299I&BRP001F01) niet heeft aangepast met deze aanvullingen en wijzigingen van scores. NAM heeft wel andere documenten rondom de voorgenomen waterinjectie in Schoonebeek aangevuld met deze informatie. De NAM heeft hiermee verzuimd om de herafweging overzichtelijk weer te geven ten opzichte van de waterinjectie in Twente, zoals de vergunning voorschrijft.

Dit betekent dat de uitkomsten van de herafweging niet overzichtelijk in één document te vinden zijn. Het vergunningsvoorschrift heeft als doel om naar het bevoegd gezag, betrokken overheden en de omgeving van de vergunde activiteit inzichtelijk te maken of de vergunde situatie in Twente nog steeds de beste manier is om dit water te verwerken. Doordat de aanvullingen niet verwerkt zijn in de herafweging voor de Twente waterinjectie, creëert u een ontransparante en ingewikkelde puzzel voor de omgeving en overheden in Twente. Juist bij een activiteit die op weinig draagvlak kan rekenen in de omgeving, verwacht ik (extra) inspanning van uw kant om eventuele onduidelijkheden en onzekerheden zoveel mogelijk weg te nemen.

Hoewel het geheel op inhoud voldoet, laat u dit ondanks meerdere aansporingen van onze kant na. U heeft het proces voor het aanvragen van de toekomstige waterinjectie in Schoonebeek al ingezet. SodM vindt transparantie en duidelijkheid naar de omgeving toe van groot belang. Met het oog op de snelheid van het proces, oordeelt SodM dat handhaven op dit punt het belang van de omgeving op dit moment niet ten goede komt. Dit is de reden dat SodM ervoor heeft gekozen de ingediende aanvullingen wel te beoordelen op inhoud. Om de noodzakelijke transparantie toch te bieden, zal ik verder in de brief de concluderende scores van de alternatieven overzichtelijk naast elkaar zetten.

Toelichting op beoordeling inhoudelijke aanvullingen

In mijn brief van 29 november 2022 stelde SodM vast dat de herafweging onvoldoende was onderbouwd om de alternatieven te kunnen wegen. Met de aanvullingen van de NAM van 26 april 2023 oordeelt SodM dat die onderbouwing wel voldoende is. De belangrijkste punten licht ik hieronder toe.

SodM stelt vast dat de NAM de zorgen van SodM op het gebied van zoutoplossing van de afsluitende laag bij het Schoonebeek waterinjectie-alternatief serieus neemt en de uitwerking heeft aangepast. Het alternatief bevat nu nieuw te boren waterinjectieputten, waar eerst sprake was van hergebruik van oude putten. De waterinjectieputten zullen verder weg worden geplaatst van de natuurlijke breuken in het reservoir dan in de eerdere uitwerking. Het boren van nieuwe putten zorgt ook voor een (positief) aangepaste risico-inschatting op het gebied van integriteit en monitoringsmogelijkheden van de putten.

Ook voor wat betreft de seismische risico's van het Schoonebeek waterinjectie-alternatief heeft de NAM aanpassingen gedaan aan de uitwerking. De NAM benoemt onzekerheden en onbekenden en schat de kans op en het effect van bevingen als gevolg van de waterinjectie in als 'laag', waar de kans op beven door waterinjectie eerder werd uitgesloten. SodM vindt deze aanpassing voldoende voor een adequate weging in deze herafweging.

Op het gebied van identificatie van zuiveringstechnieken geeft de NAM aan meer onderzoek nodig te hebben om de lijst met alternatieven te kunnen uitbreiden naar de opmerkingen van SodM. Ook geeft de NAM aan dat er lopende onderzoeken zijn naar de mogelijkheden tot substitutie of reductie van hulpstoffen. SodM onderschrijft het belang van deze onderzoeken. Nieuwe resultaten uit deze lopende onderzoeken dienen in de toekomst te worden meegenomen bij de herafweging. SodM benadrukt dat de herafweging de methode is om voortschrijdend inzicht in de verwerkingstechnieken een plek te geven. In toekomstige herafwegingen zal dan ook minder moeten worden geleund op eerdere herafwegingen en de in het verleden uitgevoerde Milieu Effecten Rapportage (MER) dan nu wordt gedaan. Het doel van de herafweging is namelijk mede om informatie uit het verleden opnieuw te beoordelen op basis van voortschrijdend inzicht. Verder moeten geïdentificeerde technieken breed worden toegepast op verschillende alternatieven.

De NAM heeft de uitwerking van de milieu-effecten van de verschillende zuiveringsalternatieven aangepast. Verder heeft de NAM een volledige Life Cycle Analysis (LCA) uitgevoerd, waar eerder sprake was van een light-versie. Deze uitwerking is op dit moment voldoende om de weging van de alternatieven te onderbouwen.

Toelichting op beoordeling weging

Concluderend wordt de weging van de alternatieven beter onderbouwd en verduidelijkt door de aanvullingen van de NAM. Niet alleen zijn de alternatieven beter uitgewerkt, ook is er meer aandacht voor onzekerheden, onbekenden en de invloed van risicobeheersing.

Ten opzichte van de eerder ingeleverde versie, zijn er een aantal wijzigingen in de risico-inschatting van de alternatieven. Voor zowel het waterinjectie-alternatief als het ingedikte-stroomalternatief in Schoonebeek schat de NAM de risico's voor de korte en de lange termijn nu negatiever in met - - (dubbel min), waar voorheen - (enkel min) werd gescoord. Dit komt voort uit het beter uitwerken van de ondergrondse risico's zoals seismiciteit en zoutoplossing. Daarbij geeft de NAM aan dat, wanneer de voorgestelde beheersmaatregelen correct worden toegepast en uitgevoerd, deze risico's kunnen worden gereduceerd tot - (enkel min). De risico-inschatting voor de waterinjectie in Twente verandert met de aanpassing niet en blijft staan op - (enkel min). SodM kan zich vinden in deze aanpassing. De ondergrondse risico-inschatting is (van nature) negatiever in Schoonebeek dan in Twente door een andere ondergrondse configuratie en andere onzekerheden. Door deze onzekerheden werden bij de eerste beoordeling de risico's door SodM groter ingeschat dan door de NAM. In de huidige actualisatie onderschrijft de NAM de inschatting van SodM, maar geeft aan dat met voorgestelde aanvullende beheersmaatregelen (putten verder van breuken en voorgestelde seismische risicobeheersing), die risico's worden gereduceerd tot het niveau van de injectie in Twente. SodM is het eens met deze conclusie. De inschatting van de milieueffecten van de alternatieven voor injectie is niet veranderd. Verdere beoordeling of de voorgenomen waterinjectie in Schoonebeek veilig voor mens en milieu kan plaatsvinden, zal worden gedaan in de advisering op de lopende vergunningaanvragen.

De NAM geeft aan dat de alternatieven met injectie en injectie van een ingedikte stroom op veel punten vrijwel gelijk scoren. Op milieuaspecten is het verschil tussen beide gering, waarbij waterinjectie iets beter scoort op energieverbruik, gebruik chemicaliën en reststoffen. Ten aanzien van risico's geldt voor beide alternatieven dat er onzekerheden zijn met betrekking van de ondergrondse processen, maar dat mitigatiemaatregelen beschikbaar zijn voor de korte en lange termijn. Het grootste verschil tussen de twee alternatieven zit in de kosten en de tijd om de alternatieven te realiseren, die veel hoger zijn voor het ingedikte-stroomalternatief.

Uit de weging komt naar voren het zuiveringsalternatief tot vast zout relatief minder scoort dan de andere alternatieven. Het heeft relatief veel milieueffecten, mede doordat er veel stoffen uit de diepe ondergrond worden onttrokken en vervolgens verwerkt moeten worden in de biosfeer.

Gezien de NAM een overzichtelijke weergave van de weging ten opzichte van Twente waterinjectie nalaat, geef ik hieronder de scores voor de risico's en de milieueffecten zoals door de NAM aangegeven weer in één tabel om transparantie naar de omgeving te creëren. Wanneer een score tussen haakjes staat, is dat de score na het nemen van beheersmaatregelen op de risico's. Een voorbeeld hiervan is het verder weg plaatsen van de putten van breuken.

	Milieu-effecten	Risico korte termijn	Risico lange termijn
Alternatief vast zoutproduct	--	-	-- (-)
Alternatief injectie ingedikte stroom Schoonebeek olieveld	-	--(-)	-
Alternatief waterinjectie Schoonebeek gasveld	-	--(-)	--(-)
Referentiesituatie waterinjectie Twente	-	-	-

Tot slot

SodM oordeelt dat de NAM met deze aanvullingen heeft voldaan aan de verplichting tot het uitvoeren van de herafweging. De uitkomst van de herafweging is dat injectie van de waterstroom op dit moment voor het water afkomstig van de oliewinning in Schoonebeek nog steeds de beste manier van verwerken is. Zuivering en bovengrondse opslag van deze stroom levert meer milieueffecten op. De resultaten van deze afweging zijn van belang voor het bevoegd gezag van de vergunning voor de injectie in Twente. SodM zal dan ook deze beoordeling delen met het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK). Verder zal SodM het ministerie van EZK in de lopende vergunningsprocedures voor de Schoonebeek waterinjectie adviseren over het belang van voortschrijdende inzichten en afwegingen.

Op de waterinjectie in Twente van de NAM is verscherpt toezicht van kracht. In het kader van het verscherpt toezicht op de waterinjectie Twente, zal deze brief openbaar gemaakt worden op de website van SodM. Ik stel u hierbij in de gelegenheid uw zienswijze te geven op het voornemen tot het openbaar maken. In artikel 5.1 van de Wet open overheid kunt u de beschermde belangen vinden waarop u een beroep kunt doen in uw zienswijze. Uw zienswijze dient binnen twee weken na dagtekening van deze brief door Staatstoezicht op de Mijnen te zijn ontvangen. Ik verzoek u uw zienswijze bij voorkeur schriftelijk of per mail in te dienen. Het is toegestaan dit mondeling te doen. Een schriftelijke zienswijze kunt u sturen naar: Staatstoezicht op de Mijnen, t.a.v. de bovengenoemde behandelaar, Postbus 24037, 2490 AA Den Haag. Een zienswijze per mail kunt u sturen naar info@sodm.nl. Voor een mondelinge zienswijze kunt u telefonisch contact opnemen met de bovengenoemde behandelaar. Ik verzoek u bij een eventuele schriftelijke reactie het kenmerk en de datum van deze brief te vermelden.

Staatstoezicht op de Mijnen

Ons kenmerk
INS-8955

Indien u vragen heeft kunt u contact opnemen met bovengenoemde behandelaar.

Hoogachtend,

Inspecteur-generaal der Mijnen,
namens deze:

5.1.2.e

ing. P.A.M. van den Bergen
Directeur Toezicht Olie & Gas